

ΕΓΚΑΙΡΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

GREEK | ENGLISH

Αυτό το ενημερωτικό έντυπο περιγράφει τρόπους για τον έγκαιρο προγραμματισμό και τη διαχείριση των νομικών και οικονομικών ζητημάτων και αναφέρει άτομα και οργανισμούς που μπορούν να βοηθήσουν.

Η άνοια επηρεάζει κάθε άνθρωπο διαφορετικά. Κάποιο άτομο μπορεί να αρχίσει να χάνει την ικανότητα να χειρίζεται χρήματα ή να παίρνει σοβαρές επιχειρηματικές αποφάσεις απ' την αρχή, ενώ κάποιο άλλο άτομο μπορεί να διατηρήσει αυτές τις ικανότητες για πολύ μεγαλύτερο διάστημα.

Ωστόσο, αργά ή γρήγορα οι ικανότητές του θα ελαττωθούν και το άτομο με άνοια δεν θα μπορεί να παίρνει τις δικές του αποφάσεις για οικονομικά ή νομικά ζητήματα.

Έγκαιρος προγραμματισμός

Ο έγκαιρος προγραμματισμός μπορεί να διευκολύνει τις οικογένειες και τους φροντιστές να διαχειρίζονται τις υποθέσεις του ατόμου με άνοια. Μπορεί επίσης να σημαίνει ότι το άτομο με άνοια ίσως να μπορεί να συμμετέχει στον προγραμματισμό και να βεβαιώνεται ότι εκτελούνται οι επιθυμίες του με τον τρόπο που θα ήθελε.

Όποτε είναι δυνατόν, πάρτε συμβουλές ενόσω το άτομο με άνοια μπορεί ακόμη να συμμετέχει στις συζητήσεις και είναι νομικά ικανό να υπογράψει οποιαδήποτε έγγραφα.

Οικονομικά ζητήματα

Αν κάποιος τραπεζικός λογαριασμός είναι κοινός (και στα δύο ονόματα), ο/η σύντροφος του ατόμου με την άνοια μπορεί να συνεχίσει να λειτουργεί το λογαριασμό χωρίς να γίνει οποιαδήποτε αλλαγή στις ρυθμίσεις. Ωστόσο μπορεί να δημιουργηθούν προβλήματα αν το άτομο με την άνοια χρησιμοποιεί ακατάλληλα το λογαριασμό ή έχει λογαριασμούς μόνο στο όνομά του. Για να αποφευχθούν τέτοια προβλήματα το άτομο με την άνοια μπορεί να εξουσιοδοτήσει, ενόσω είναι νομικά ικανό, κάποιο άλλο άτομο για να λειτουργεί το λογαριασμό. Είναι σημαντικό να θυμάστε ότι αυτή η εξουσιοδότηση δεν θα ισχύει αν γίνει όταν το άτομο δεν είναι πλέον νομικά ικανό. Αν το άτομο δεν είναι πρόθυμο να συμφωνήσει για αλλαγή στις ρυθμίσεις μπορεί να είναι χρήσιμο να μιλήσετε με το διευθυντή της τράπεζας για την ανεύρεση μιας πιθανής λύσης.

Έγκαιρος προγραμματισμός σημαίνει:

- Να έχετε κοινές υπογραφές σε όλους τους τραπεζικούς λογαριασμούς σας
- Να συζητήσετε τα μελλοντικά οικονομικά σας ζητήματα με κάποιον οικονομικό σύμβουλο

- Να κανονίσετε πώς και πότε το άτομο με άνοια μπορεί να έχει πρόσβαση στα χρήματά του

Ποιοι μπορούν να βοηθήσουν;

- Διευθυντής τράπεζας
- Αναγνωρισμένος οικονομικός σύμβουλος
- Δικηγόρος
- Σύλλογος Αλτσχάιμερ Αυστραλίας

Μόνιμο πληρεξούσιο

Στις περισσότερες Πολιτείες και Επικράτειες ένα άτομο μπορεί να υπογράψει το έγγραφο που λέγεται μόνιμο πληρεξούσιο (enduring power of attorney) αν είναι νομικά (δικαιοπρακτικά) ικανό άτομο κατά το χρόνο της υπογραφής. Το μόνιμο πληρεξούσιο είναι μια νομική ρύθμιση που δίνει τη δυνατότητα σ' ένα καθορισμένο άτομο να φροντίζει τις οικονομικές υποθέσεις ενός άλλου ατόμου αν αυτό το άτομο αδυνατεί να το πράξει μόνο του. Πολλά άτομα έχουν μόνιμο πληρεξούσιο άσχετα αν υπάρχει κάποια ασθένεια ή διάγνωση.

Διατίθεται επίσης κανονικό ή γενικό πληρεξούσιο αλλά ισχύει μόνο ενόσω το άτομο είναι νομικά ικανό. Το μόνιμο πληρεξούσιο συνεχίζει να ισχύει μέχρι το θάνατο του ατόμου ή μέχρι να ανακληθεί.

Ένα απ' τα πλεονεκτήματα του μόνιμου πληρεξούσιου είναι ότι επιτρέπει στο άτομο με άνοια να διαλέξει κάποιον να ενεργήσει για λογαριασμό του για νομικά και οικονομικά ζητήματα όταν δεν μπορεί πλέον να ενεργεί μόνο του.

Έγκαιρος προγραμματισμός σημαίνει:

- Εξασφάλιση ότι το άτομο με άνοια έχει την ευκαιρία να εξετάσει το ενδεχόμενο να κάνει μόνιμο πληρεξούσιο αν δεν το έχει ήδη κάνει, το συντομότερο δυνατόν μετά τη διάγνωση ενόσω έχει ακόμη την ικανότητα να το κάνει.
- Εξασφάλιση ότι η οικογένεια και οι φροντιστές έχουν κάνει μόνιμο πληρεξούσιο για τον εαυτό τους για να διασφαλίσουν ότι οι υποθέσεις τους αποτελούν αντικείμενο καλής διαχείρισης σε περίπτωση που καταστούν ανίκανοι.
- Να έχετε αντίγραφο του μόνιμου πληρεξούσιου και να γνωρίζετε που βρίσκεται.

FIGHTDEMENTIA.ORG.AU NATIONAL DEMENTIA HELPLINE 1800 100 500

Ποιοι μπορούν να βοηθήσουν;

- Δικηγόρος
- Δικηγορικός Σύλλογος ή Ινστιτούτο, ή Νομική Βοήθεια
- Συνήγορος του Πολίτη ή Δημόσιος Κηδεμόνας
- Σύλλογος Αλτσχάιμερ Αυστραλίας

Διαθήκες

Στη διαθήκη δίνονται οδηγίες για τον τρόπο που θα μοιραστεί η περιουσία ενός αποθανόντος.

Η διαθήκη είναι νομικά έγκυρη μόνο όταν το άτομο αντιλαμβάνεται τις επιπτώσεις της, οπότε είναι σημαντικό ότι εάν το άτομο με άνοια επιθυμεί να κάνει ή να ανανεώσει μια διαθήκη, να το κάνει ενόσω είναι ακόμη σε θέση να υπογράψει.

Έγκαιρος προγραμματισμός σημαίνει:

- Να έχετε ενημερωμένη διαθήκη
- Να γνωρίζετε ποιος είναι ο εκτελεστής της διαθήκης και πού βρίσκεται η διαθήκη

Ποιοι μπορούν να βοηθήσουν;

- Δικηγόρος
- Δικηγορικός Σύλλογος ή Ινστιτούτο, ή Νομική Βοήθεια
- Σύλλογος Αλτσχάιμερ Αυστραλίας

Αποφάσεις για ιατρική θεραπεία

Αν το άτομο με άνοια χάσει την ικανότητα να παίρνει αποφάσεις για την ιατρική του θεραπεία κάποιο άλλο άτομο θα πρέπει να παίρνει αυτές τις αποφάσεις για λογαριασμό του. Στις περισσότερες Πολιτείες και Επικράτειες μπορεί να οριστεί κάποιο έμπιστο άτομο για να παίρνει αυτές τις αποφάσεις. Αν δεν έχει γίνει αυτό, ο νόμος σε κάθε Πολιτεία και Επικράτεια επιτρέπει σ' ένα συγκεκριμένο δικαστήριο να διορίσει κάποιο άλλο άτομο να παίρνει αποφάσεις για λογαριασμό του ατόμου με άνοια.

Υπάρχουν δύο είδη μεθόδων που διατίθενται για να σας βοηθήσουν να προγραμματίσετε από πριν σχετικά με τις ιατρικές θεραπείες:

- Το μόνιμο πληρεξούσιο που καλύπτει ζητήματα υγείας. Αυτό επιτρέπει στο άτομο με άνοια να ορίσει κάποιο άτομο που θα είναι αντικαταστάτης λήψης αποφάσεων για ιατρικές αποφάσεις
- Έγκαιρη οδηγία. Αυτό είναι ένα γραπτό έγγραφο στο οποίο εκφράζονται οι επιθυμίες του ατόμου με άνοια σχετικά με την ιατρική θεραπεία

Μπορεί να χρησιμοποιούνται διαφορετικά ονόματα σε μερικές Πολιτείες και Επικράτειες, αλλά η λειτουργία αυτού του εγγράφου είναι σχεδόν η ίδια.

Έγκαιρος προγραμματισμός σημαίνει:

- Να διασφαλίσετε ότι το άτομο με άνοια έχει την ευκαιρία να κάνει ένα μόνιμο πληρεξούσιο που θα καλύπτει ιατρικά ζητήματα ή έγκαιρη οδηγία
- Να έχετε αντίγραφο του εγγράφου και να γνωρίζετε που βρίσκεται.

Ποιοι μπορούν να βοηθήσουν;

- Δικηγόρος
- Δικηγορικός Σύλλογος ή Ινστιτούτο, ή Νομική Βοήθεια
- Σύλλογος Αλτσχάιμερ Αυστραλίας
- Συνήγορος του Πολίτη ή Δημόσιος Κηδεμόνας

Κηδεμονία και Διαχείριση

Στις περισσότερες Πολιτείες και Επικράτειες υπάρχει ένα Συμβούλιο ή Δικαστική Επιτροπή Κηδεμονίας που μπορεί να διορίσει κηδεμόνα ή διαχειριστή ενός ατόμου που δεν μπορεί πλέον να παίρνει αποφάσεις για τον εαυτό του. Αν υπάρχουν προβλήματα στη διαχείριση των υποθέσεων ενός ατόμου με άνοια, ή υπάρχει μια διαφωνία σχετικά με τα συμφέροντα του ατόμου, ίσως χρειαστεί να εξεταστεί το ενδεχόμενο να υποβληθεί αίτηση για διορισμό κηδεμόνα ή διαχειριστή.

Μπορείτε να επικοινωνήσετε με το Σύλλογο Αλτσχάιμερ Αυστραλίας για να συζητήσετε κατά πόσο χρειάζεται να κάνετε αίτηση για διορισμό κηδεμόνα ή διαχειριστή και πώς να ενεργήσετε γι' αυτό.

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Ο Σύλλογος Αλτσχάιμερ Αυστραλίας προσφέρει υποστήριξη, πληροφορίες, εκπαίδευση και συμβουλές. Επικοινωνήστε με την Εθνική Γραμμή Βοήθειας Άνοιας στο **1800 100 500** ή επισκεφθείτε την ιστοσελίδα μας **fightdementia.org.au**

Για γλωσσική βοήθεια τηλεφωνήστε στην
Υπηρεσία Μεταφραστών και Διερμηνέων στο
131 450.

EARLY PLANNING

This Help Sheet discusses ways to plan ahead and organise financial and legal affairs and lists people and organisations that can help.

Dementia affects people differently. One person may begin to lose the ability to handle money or make competent business decisions at an early stage, while another person may keep these skills much longer.

However, sooner or later their abilities will decline and the person with dementia will be unable to make their own decisions about their financial and legal matters.

Planning ahead

Planning ahead can make it easier for families and carers to manage the affairs of a person with dementia. It may also mean that the person with dementia can participate in the planning and make sure that their wishes are carried out in the way that they would like.

Wherever possible, get advice while the person with dementia can still participate in the discussion and is legally competent to sign any documents.

Money matters

If a bank account is in joint names, the partner of the person with dementia can continue to operate it without any change in arrangements. However problems can occur if the person with dementia uses the account inappropriately or has accounts in their name only. To avoid these difficulties the person with dementia can give authority, while legally competent, for another person to operate the account. It is important to remember that this authority will be invalid if completed when the person is no longer legally competent. If they are unwilling to agree to a change of arrangement it may be helpful to consult the bank manager about a possible solution.

Planning ahead means:

- Having joint signatures on all financial accounts
- Discussing future financial affairs with a financial adviser
- Arranging how and when the person with dementia will access their finances

Who can help?

- Bank manager
- Accredited financial adviser
- Solicitor
- Alzheimer's Australia

Enduring Power of Attorney

In most States and Territories a person can sign a document called an enduring power of attorney if they are legally competent at the time of signing. An enduring power of attorney is a legal arrangement that enables a nominated person to look after the financial affairs of another person should they become unable to do so. Many people have enduring powers of attorney regardless of any illness or diagnosis.

An ordinary, or general, power of attorney is also available but is only valid while a person is legally competent. An enduring power of attorney continues until the person's death, unless revoked.

One of the benefits of having an enduring power of attorney is that it allows the person with dementia to choose someone to act on their behalf in legal and financial matters when they are no longer able to do so themselves.

Planning ahead means:

- Ensuring that the person with dementia has the opportunity to consider making an enduring power of attorney if they don't already have one, as soon as possible after diagnosis and whilst they have the capacity to do so
- Ensuring that family and carers also have their own enduring powers of attorney to ensure that their affairs are well managed in case they also become incapable
- Having a copy of the enduring power of attorney, and knowing where it is kept

FIGHTDEMENTIA.ORG.AU   **NATIONAL DEMENTIA HELPLINE 1800 100 500**

Who can help?

- Solicitor
- The Law Society or Institute, or Legal Aid
- The Public Advocate or Public Guardian
- Alzheimer's Australia

Wills

A will gives instructions as to how the estate of a deceased person should be distributed.

A will is only legal if the person understands its implications, so it is essential that if the person with dementia wishes to make, or update their will, they do so while they are still competent to sign.

Planning ahead means:

- Having an up-to-date will
- Knowing who the executor is, and where the will is kept

Who can help?

- Solicitor
- The Law Society or Institute, or Legal Aid
- Alzheimer's Australia

Decisions about medical treatment

If a person with dementia loses the legal capacity to make decisions about their medical treatment, someone else needs to make those decisions for them. In most States and Territories a trusted relative or friend can be appointed to make these decisions. If this has not been put in place, the law in every State and Territory allows a particular court to appoint someone to make decisions on behalf of the person with dementia.

Two types of tools are available to help plan ahead for decisions about medical treatment:

- An enduring power of attorney covering health matters. This allows the person with dementia to appoint a person to be a substitute decision-maker for medical decisions
- An advance directive. This is a written document expressing the wishes of the person with dementia about medical treatment

Different names may be used in some States and Territories, but the function of the document is much the same.

Planning ahead means:

- Ensuring the person with dementia has the opportunity to make an enduring power of attorney covering health matters or an advance directive
- Having a copy of the document, and knowing where it is kept

Who can help?

- Solicitor
- The Law Society or Institute, or Legal Aid
- The Public Advocate or Public Guardian
- Alzheimer's Australia

Guardianship and Administration

In most States and Territories there is a Guardianship Board or Tribunal that can appoint a guardian or administrator for a person who is no longer able to make decisions for themselves. If there are problems dealing with the affairs of the person with dementia, or there is conflict about the person's best interests, an application for the appointment of a guardian or administrator may need to be considered.

Alzheimer's Australia can be contacted to discuss whether an application to appoint a guardian or administrator may be needed, and how to go about it.

FURTHER INFORMATION

Alzheimer's Australia offers support, information, education and counselling. Contact the National Dementia Helpline on **1800 100 500**, or visit our website at **fightdementia.org.au**

For language assistance phone the Translating and Interpreting Service on **131 450**